

www.ketab.ir

نست حسابرس

علی نورمحمدی

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: نورمحمدی، علی، ۱۳۴۲

عنوان و نام پدیدآور: نماز و حساسی / علی نورمحمدی

مشخصات نشر: تهران: نورسا، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص

فروست: مجموعه کتاب‌های نماز، بهترین سبک مدیریت کار و زندگی [ج] ۱۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۰۹-۱۷-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

وضوع: نماز - جنبه‌های قرآنی / نماز - جنبه‌های مذهبی / اسلام

بندی کنگره: ۱۳۹۴ ج ۱۷ ن ۸۶ / ۲ / ۱۸۶ BP

رد: دیویی: ۲۹۷/۳۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۶۸۵۷۶

نماز و حساسی

مؤلف: علی نورمحمدی

با سپاس از آقایان:

دکتر داود خواجوی

حجت الاسلام امین ادیسی

حجت الاسلام حسین شریفی

صفحه آرایی: احمد نورمحمدی

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۷,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۰۹-۱۷-۱

تمامی حقوق محفوظ و متعلق به انتشارات نورسا می‌باشد.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، پایین‌تر از حسینیه ارشاد، خیابان نوشا پلاک ۱۶

۰۲۱-۲۲۲۲۸۱۵۹ www.noursa.ir info@noursa.ir

noursa_ir

فهرست تفصیلی مطالب

۱۵	پیشگفتار	
۲۰	مقدمه	
۲۵	ارتباط نما: حسابرسی «روز جزا»	
۲۸	مرتقات مترادف کلمات یوم در قرآن	
۳۳	معنا و هم‌رسم‌ها در مذهب	
۳۷	حسابرسی، اساس کار خداوند	
۳۸	نحوه کنترل و حسابرسی خداوند در دنیا	
۴۰	نحوه حسابرسی خداوند در آخرت	
۴۱	حسابرسی، وظیفه مدیران الهی	
۴۱	۱- مدیر الگوی حسابرسی؛ حضرت ابراهیم علیهِ السلام	
۴۲	۲- مدیر الگوی حسابرسی؛ حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله	
۴۲	۳- هشداردهی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله	
۴۲	۴- هشداردهی حضرت نوح علیهِ السلام	
۴۳	۵- هشداردهی حضرت هود علیهِ السلام	
۴۳	۶- هشداردهی حضرت شعیب علیهِ السلام	
۴۴	۷- هشدار روز حسابرسی	
۴۵	نظارت و بازرسی در اسلام	
۴۹	انواع نظارت و بازرسی	
۴۹	۱- نظارت آشکار	
۴۹	۲- نظارت غیرعلنی (پنهانی)	

- مراحل بازرسی ۴۹
 اثرات و فواید بازرسی ۵۰
 ویژگی‌های بازرسان ۵۱
 ابزار و وسایل بازرسی ۵۱
 مصلحت‌اندیشی در نتایج بازرسی ۵۲

حسابرسی نمازگزار در دنیا ----- ۵۷

- حسابرسی نفس در دنیا ۵۸
 حسابرسی مالی در دنیا ۶۰
 چه کسانی به حسابرسی ایمان دارند ۶۱
 ۱- برس، انبیاء الهی ۶۱
 ۲- حسابرس، اهل بیت پیامبر ﷺ ۶۱
 ۳- حسابرس، اولی‌الباب ۶۱
 ۴- حسابرس، مومر، به خدا و آخرت ۶۲
 ۵- حسابرس، اقامه‌کننده نماز ۶۲
 ۶- حسابرس، پرداخت‌کننده زکات ۶۲
 ۷- حسابرس، اجراکنندگان و دال‌الهی ۶۲

عوامل فراموشی حسابرسی ۶۳

- ۱- انحراف از مسیر حق ۶۳
 ۲- افزایش محبت دنیا ۶۳
 ۳- ترک نماز ۶۳
 ۴- غفلت از دین ۶۴
 ۵- تکذیب دین ۶۴
 ۶- رها کردن آخرت ۶۱

آثار و نتایج ایمان به حسابرسی در دنیا ۶۵

- ۱- دوری از فساد ۶۵
 ۲- افزایش ایمان ۶۵
 ۳- کسب پیروزی ۶۵

عواقب ترک حسابرسی در دنیا ۶۶

۱- عذاب دنیا، لعنت دنیا و آخرت ۶۷

۲- عذاب دنیا، مسلط کردن ظالمین ۶۷

۳- عذاب دنیا، مهلت به کفار ۶۷

۴- عذاب دنیا، بیکاری در جامعه ۶۸

۵- عذاب دنیا، جامعه پراز دشمنی و کینه ۶۸

۶- عذاب دنیا، گرفتاری و هلاکت ۶۸

۷- عذاب دنیا، تندبادهای وحشتناک ۶۹

۸- عذاب دنیا، زلزله‌های ویرانگر ۶۹

۹- عذاب دنیا، بوزینه شدن ۶۹

عوامل موجب پاداش در حسابرسی ۷۱

۱- عامل پاداش، ایمان به خدا و کتب آسمانی ۷۲

۲- عامل پاداش، تفرع بتن آیات الهی ۷۲

۳- عامل پاداش، ایمان به انبیاء ۷۲

۴- عامل پاداش، ایمان به کاشایسته ۷۲

۵- عامل پاداش، طهر و حلال وری ۷۲

۶- عامل پاداش، انجام کار نیک ۷۳

۷- عامل پاداش، جواب خوب سلام ۷۳

۸- عامل پاداش، راست‌گویی ۷۳

۹- عامل پاداش، صبر و استقامت ۷۴

۱۰- عامل پاداش، اقامه نماز و پرداخت زکات ۷۴

۱۱- عامل پاداش، انفاق آشکار و پنهان ۷۴

۱۲- عامل پاداش، رعایت تقوا ۷۴

۱۳- عامل پاداش، استغفار و توبه ۷۵

حسابرسی در آخرت ۷۷

آنچه در قیامت مورد حسابرسی قرار می‌گیرد ۷۷

۱- حسابرسی درباره نمازهای واجب ۷۷

۲- حسابرسی درباره واجبات الهی ۷۷

- ۳- حسابرسی درباره نعمت رسالت نبی اکرم ﷺ ۷۸
- ۴- حسابرسی درباره نعمت ولایت اهل بیت ﷺ ۷۸
- ۵- حسابرسی درباره عمر، که در چه راهی صرف کرده ۷۸
- ۶- حسابرسی درباره جوانی، که در چه راهی به سر آورده ۷۸
- ۷- حسابرسی درباره مال، که از کجا آورده و در کجا خرج کرده ۷۸
- آنچه در قیامت مورد حسابرسی قرار نمی گیرد ۷۹

تقسیم بندی افراد در حسابرسی آخرت ----- ۸۱

- (۱) افرادی که بدون حسابرسی به بهشت می روند ۸۲

۱- انبیاء و معصومین علیهم السلام ۸۲

۲- مؤمنین ۸۲

۳- شهداء ۸۳

۴- مایران ۸۳

۵- مومنان ولایت علی علیه السلام ۸۴

۶- عفو کنندگان برون کینه ۸۴

۷- تهیدستان ۸۴

۸- صدقه دهندگان ۸۵

- (۲) افرادی که بدون حسابرسی به جهنم می روند ۸۶

۱- فرعونیان ۸۶

۲- مشرکین ۸۶

۳- طغیان گران ۸۶

۴- پیشوای ستمگر ۸۶

۵- تاجر دروغ گو ۸۶

۶- عرب های متعصب ۸۶

۷- ملاکان متکبر ۸۷

۸- بازرگانان خیانت کار ۸۷

۹- افراد جاهل ۸۷

۱۰- علماء حسود ۸۷

۱۱- پیرزناکار ۸۷

- ۱۲- عاق پدر و مادر ۸۷
- ۱۳- شراب خوار دائمی ۸۷
- ۳) افرادی که حسابرسی سخت و شدید می شوند ۸۸
- ۱- افراد غیبت کننده ۸۸
- ۲- افراد سخت گیر و تنگ نظر در دنیا ۸۸
- ۳- افرادی که به مردم ظلم کرده اند ۸۸
- ۴- افرادی که حق الناس به گردن دارند ۸۹
- ۵- افرادی که راضی به ظلم دیگران هستند ۸۹
- ۶- افرادی که حق مسجد را ضایع کردند ۸۹
- ۴) افرادی که حسابرسی آسان می شوند ۹۰
- ۱- افراد سیرنده نامه اعمال به دست راست ۹۰
- ۲- افراد ماز قنوت طولانی ۹۰
- ۳- افراد خوش اخلاق ۹۰
- ۴- افراد قانع در دنیا ۹۰
- ۵- افراد بجا آورنده صلوات ۹۱
- زمان حسابرسی آخرت ۹۲
- ۱- زمان، ساعت معین و قطع ۹۲
- ۲- زمان، یک روز قیامت هزار سال دنیا ۹۲
- ۳- زمان، برهه ای از قیامت پنجاه هزار سال ۹۲
- ۴- زمان، حضور گذرا در دنیا و ماندگار در آخرت ۹۳
- شرایط قیامت برای صالحین** ۹۴
- ۱- قیامت، روز جمع کردن همه انبیاء ۹۵
- ۲- قیامت، روز گزارش ملائک ۹۵
- ۳- قیامت، روز سنگینی حق و حقانیت ۹۶
- ۴- قیامت، روز دادن نامه اعمال به دست راست ۹۶
- ۵- قیامت، روز نورانیت مردان و زنان باایمان ۹۶
- ۶- قیامت، روز صورت های شاداب و مسرور ۹۶
- ۷- قیامت، روز چهره های بشاش و نورانی ۹۶

- ۸- قیامت، روز دوری از ترس و نه اندوه ۹۷
- ۹- قیامت، روز دوستی پرهیزگاران ۹۷
- ۱۰- قیامت، روز به نعمت خدا مشغول و مسرور ۹۷
- ۱۱- قیامت، روز رحمت و کامیابی متقین ۹۷
- ۱۲- قیامت، روز رحمت و رستگاری ۹۷
- ۱۳- قیامت، روز استقبال با سلام در بهشت ۹۷
- ۱۴- قیامت، نعمت‌های بهشت روی حساب ۹۷

۹۸ - شرایط قیامت برای مفسدین

- ۱- قیامت، روز رستاخیز ۱۰۲
- ۲- قیامت، روز میعاد همگان ۱۰۲
- ۳- قیامت، روز خروج مردگان از قبرها ۱۰۲
- ۴- قیامت، روز جمع شدن همه انسان‌ها ۱۰۲
- ۵- قیامت، روز کندنه بودن مردم ۱۰۳
- ۶- قیامت، روز تباراز شدن ۱۰۳
- ۷- قیامت، روز جد ۱۰۳
- ۸- قیامت، روز جدا شدن مردم از هم ۱۰۳
- ۹- قیامت، روز جدا کردن هکاکاران ۱۰۳
- ۱۰- قیامت، روز سخت و دردناک ۱۰۴
- ۱۱- قیامت، روز مشغول بودن هر کس به خودش ۱۰۴
- ۱۲- قیامت، روز حمل بار گناه خود ۱۰۴
- ۱۳- قیامت، روز حمل بار گناه خود و دیگران ۱۰۴
- ۱۴- قیامت، روز چهره‌های عبوس و سخت ۱۰۵
- ۱۵- قیامت، روز صورت‌های عبوس و درهم‌کشیده ۱۰۵
- ۱۶- قیامت، روز صورت‌های غبارآلوده ۱۰۵
- ۱۷- قیامت، روز چهره‌های خاشع و ذلت‌بار ۱۰۵
- ۱۸- قیامت، روز دل‌های سخت مضطرب ۱۰۵
- ۱۹- قیامت، روز گزیدن دست‌ها ۱۰۵
- ۲۰- قیامت، روز برهنه شدن ساق‌ها ۱۰۶
- ۲۱- قیامت، روز پیر شدن کودک ۱۰۶

- ۲۲- قیامت، روز فرار مادر از فرزند خود ۱۰۶
- ۲۳- قیامت، روز فرار انسان از نزدیکان ۱۰۶
- ۲۴- قیامت، روز نشنیدن درخواست ۱۰۶
- ۲۵- قیامت، روز منع سوگند خوردن ۱۰۷
- ۲۶- قیامت، روز منع سخن گفتن و عذرخواهی ۱۰۷
- ۲۷- قیامت، روز سود نداشتن گفتگو ۱۰۷
- ۲۸- قیامت، روز سود نداشتن معذرت خواهی ۱۰۷
- ۲۹- قیامت، روز سود نداشتن نقشه ها ۱۰۸
- ۳۰- قیامت، روز سود نداشتن دارائی های دنیا ۱۰۸
- ۳۱- قیامت، روز سود نداشتن بستگان و فرزندان ۱۰۸
- ۳۲- قیامت، روز سود نداشتن کمک دیگران ۱۰۸
- ۳۳- قیامت، روز سود نداشتن شفاعت ۱۰۹
- ۳۴- قیامت، روز کمک نکردن دوستان به هم ۱۰۹
- ۳۵- قیامت، روز بازماندن چشم و گوش ۱۰۹
- ۳۶- قیامت، روز به زانو آمدن ۱۰۹
- ۳۷- قیامت، روز تسلیم محض بودن ۱۰۹
- ۳۸- قیامت، روز خشوع و سجد ۱۱۰
- ۳۹- قیامت، روز دست نیافتن به خدا ۱۱۰
- ۴۰- قیامت، روز پرسیدن از نعمت ها ۱۱۰
- ۴۱- قیامت، روز سخن نگفتن ۱۱۰
- ۴۲- قیامت، روز گواهی زبان و دست و پا ۱۱۰
- ۴۳- قیامت، روز پوشیده بودن اخبار ۱۱۱
- ۴۴- قیامت، روز خبر گفتن زمین ۱۱۱
- ۴۵- قیامت، روز آشکار شدن اسرار ۱۱۱
- ۴۶- قیامت، روز پنهان نماندن کارها از خدا ۱۱۱
- ۴۷- قیامت، روز بازجویی نزد پروردگار ۱۱۲
- ۴۸- قیامت، روز جدایی حق از باطل ۱۱۲
- ۴۹- قیامت، روز رسیدگی بدون ظلم ۱۱۲
- ۵۰- قیامت، روز رسیدگی به مشرکین ۱۱۲
- ۵۱- قیامت، روز روبرو شدن مشرکین بابت هایشان ۱۱۲

- ۵۲- قیامت، روز بسیار سخت کافران ۱۱۳
- ۵۳- قیامت، روز بر باد رفتن اعمال کافرین ۱۱۳
- ۵۴- قیامت، روز آرزوی با خاک یکسان شدن کافرین ۱۱۳
- ۵۵- قیامت، روز رسوایی و خواری کافرین ۱۱۳
- ۵۶- قیامت، روز نومیدی مجرمین ۱۱۴
- ۵۷- قیامت، روز دور کردن مجرمان ۱۱۴
- ۵۸- قیامت، روز کمک نکردن خدا به مجرمین ۱۱۴
- ۵۹- قیامت، روز در غل و زنجیر بودن مجرمان ۱۱۴
- ۶۰- قیامت، روز نگاه خاشع مجرمان زیان کار ۱۱۴
- ۶۱- قیامت، روز خواری همراه کنندگان ۱۱۵
- ۶۲- قیامت، روز ظاهر شدن اعمال ۱۱۵
- ۶۳- قیامت، روز آگاهی انسان از تمام کارها ۱۱۵
- ۶۴- قیامت، روز یادآوری دیر هنگام ۱۱۵
- ۶۵- قیامت، روز آدوری سعی و تلاش ۱۱۵
- ۶۶- قیامت، روز بدای از غفلت ۱۱۶
- ۶۷- قیامت، روز بین ناه اعمال ۱۱۶
- ۶۸- قیامت، روز خواندن نامه اعمال ۱۱۶
- ۶۹- قیامت، روز تیره رویی یا سعادت ۱۱۶
- ۷۰- قیامت، روز جزای بی کم و کاست ۱۱۷
- ۷۱- قیامت، روز گفتن واویلا، واویلا ۱۱۷
- ۷۲- قیامت، روز پرسیدن راه فرار ۱۱۷
- ۷۳- قیامت، روز درخواست بازگشت به دنیا ۱۱۷
- ۷۴- قیامت، روز بیزاری از اعمال بد ۱۱۷
- ۷۵- قیامت، روز التماس منافقین از اهل بهشت ۱۱۸
- ۷۶- قیامت، روز نداشتن یار مهربان ۱۱۸
- ۷۷- قیامت، روز کنایه زدن به اهل جهنم ۱۱۸
- ۷۸- قیامت، روز بردن مجرمین با صف منظم به جهنم ۱۱۸
- ۷۹- قیامت، روز بردن مجرمین با زور به جهنم ۱۱۹
- ۸۰- قیامت، روز جهنمی شدن ابدی مجرمان ۱۱۹
- ۸۱- قیامت، روز انتقام خدا از مجرمان ۱۱۹

عوامل حسابرسی موجب عذاب جهنم ----- ۱۲۰

(۱) جهنم؛ مجازات عدم قبول توحید..... ۱۲۱

۱- عذاب جهنم، قبول مدیریت شیطان..... ۱۲۱

۲- عذاب جهنم، بت پرستی..... ۱۲۲

۳- عذاب جهنم، تکذیب خدا..... ۱۲۲

۴- عذاب جهنم، شرک به خدا..... ۱۲۲

۵- عذاب جهنم، دروغ و افتراء به خدا..... ۱۲۳

۶- عذاب جهنم، کفر به آیات و لقاء خدا..... ۱۲۳

۷- عذاب جهنم، انکار آیات خداوند..... ۱۲۳

۸- عذاب جهنم، کفر ورزیدن..... ۱۲۳

۹- عذاب جهنم، عدم قبول دعوت حق..... ۱۲۵

۱۰- عذاب جهنم، مسخره کردن تأخیر عذاب خدا..... ۱۲۵

۱۱- عذاب جهنم، افتراء به خدا..... ۱۲۶

۱۲- عذاب جهنم، کبر و بندن..... ۱۲۶

۱۳- عذاب جهنم، ایستادن به حسابرسی..... ۱۲۶

۱۴- عذاب جهنم، فراموشی آیات خدا..... ۱۲۶

۱۵- عذاب جهنم، رویگردان از حق..... ۱۲۷

(۲) عذاب جهنم؛ مجازات عدم قبول نبوت..... ۱۲۸

۱- عذاب جهنم، قبول نکردن دعوت پیامبران..... ۱۲۸

۲- عذاب جهنم، اختلاف با پیامبر خدا ﷺ..... ۱۲۹

۳- عذاب جهنم، دشمنی با پیامبر ﷺ..... ۱۲۹

۴- عذاب جهنم، دشمنی با پیامبران ﷺ..... ۱۲۹

۵- عذاب جهنم، ضلالت و گمراهی..... ۱۳۰

۶- عذاب جهنم، شک به آیات قرآن..... ۱۳۰

۷- عذاب جهنم، ترک نماز..... ۱۳۰

۸- عذاب جهنم، انجام رفتار منافقانه..... ۱۳۰

۹- عذاب جهنم، فراموشی آخرت..... ۱۳۱

(۳) عذاب جهنم؛ مجازات فساد اقتصادی..... ۱۳۲

۱- عذاب جهنم، حرام خوری..... ۱۳۲

- ۲- عذاب جهنم، اسراف ۱۳۳
- ۳- عذاب جهنم، کنز و پول و احتکار مال ۱۳۳
- ۴- عذاب جهنم، کم فروشی ۱۳۳
- ۵- عذاب جهنم، کتمان و فروختن آیات الهی ۱۳۴
- ۶- عذاب جهنم، خیانت ۱۳۴
- ۷- عذاب جهنم، بخل در بخشش مال ۱۳۴
- ۸- عذاب جهنم، خرج کردن مال برای جلوگیری از حق ۱۳۵
- ۹- عذاب جهنم، انفاق برای خودنمایی ۱۳۵

۴) عذاب جهنم: مجازات بی توجهی به جامعه ۱۳۶

- ۱- عذاب جهنم، پیمان شکنی و سوگند دروغ ۱۳۶
- ۲- عذاب جهنم، قتل، گناه و تجاوز ۱۳۶
- ۳- عذاب جهنم، تکبر و گناه ۱۳۷
- ۴- عذاب جهنم، تعصب ۱۳۷
- ۵- عذاب جهنم، نماز ۱۳۷
- ۶- عذاب جهنم، ربا ۱۳۷
- ۷- عذاب جهنم، هم نشستن با اهل باطل ۱۳۷
- ۸- عذاب جهنم، تکذیب پیامت ۱۳۷
- ۹- عذاب جهنم، اهل باطل ۱۳۸

شرایط عذاب در جهنم ۱۳۹

- ۱- جهنم، نداشتن محدودیت جا و مکان ۱۳۹
- ۲- جهنم، عذاب دادن مجرمین صبح و شب ۱۳۹
- ۳- جهنم، آتش از بالای سرو پائین پا ۱۴۰
- ۴- جهنم، آتش عذاب روی صورت ۱۴۰
- ۵- جهنم، عذاب مضاعف ۱۴۰
- ۶- جهنم، محل یاس و قطع امید مجرمان ۱۴۰
- ۷- جهنم، درخواست کاهش عذاب ۱۴۰

بهبوش باشیم، مرگ حق است و قیامت جاودانه! ۱۴۱

منابع و مآخذ ۱۴۳

پیشگفتار

انسان‌ها به‌طور دائم، به فکر پیشرفت و موفقیت خود و تلاش برای رسیدن به یک زندگی مرفه‌تر، آرام‌تر و با آرامش هستند، اما وجود مشکلات متعدد در کار و زندگی، باعث می‌شود آن‌ها بپرسند، ما برای چه خلق شده‌ایم؟ چرا باید این همه مشکلات را تحمل کنیم؟

در جواب می‌شنوند که: خلق شده‌ایم تا خداوند را عبادت کنیم.

معما به مراتب پیچیده‌تر در شهر عبادت چیست؟ مگر خداوند به عبادت ما احتیاج دارد؟ نقش عبادت و نماز در زندگی ما چیست؟

با توجه به این سوالات، بعضاً اشخاصی که در این باره صحبت می‌کنند، تحقیق جامعی پیرامون کارکرد «عبادت و نماز» که متناسب با شرایط زمان، محیط، سن، سواد، جنسیت، کار و زندگی افراد در جامعه باشد، صورت نداده‌اند و لذا مفاهیم «عبادت و نماز» با دلایل جامع دینی، علمی و کاربردی برای مخاطبین تشریح نمی‌شود تا ارتباط آن با مدیریت کار و زندگی معین و مشخص گردد.

با این پیش‌فرض‌ها، ما به دنبال ارتباط مفاهیم «کلمات نماز» با مدیریت کار و زندگی، در ابعاد «مدیریت بر خویشتن»، «مدیریت بر خانواده»، «مدیریت بر سازمان» و «مدیریت بر جامعه» از جنبه‌های مختلف فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و امنیتی بودیم تا دریابیم حکمت خداوند بزرگ از قرار دادن، این کلمات در نماز چه بوده است و نقش و تأثیر نماز در همه ابعاد کار و زندگی چگونه است.

طی سه دهه مسئولیت اجرایی و مشاوره مدیریت، اکثر کتب مدیریت علمی، اسلامی و نماز را مطالعه و خلاصه نموده و به این نتیجه رسیده که قرآن به زیبایی هر چه تمام به همه سؤالات ما پاسخ می‌دهد، به عنوان نمونه:

﴿ أَتُلُّ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴾

آنچه را از کتاب (آسمانی) به تو وحی شده تلاوت کن و نماز را برپا دار، که نماز (انسان را) از زشتی‌ها و گناه باز می‌دارد و یاد خدا بزرگ‌تر است و خداوند می‌داند شما چه کارهایی انجام می‌دهید!

﴿ عنکبوت: ۴۵ ﴾

ایر آیه... ما تمهجه می‌دهد که برای درک مفاهیم «کلمات نماز» در مدیریت کار و زندگی باید امروز به قرآن، سنت نبوی، عقل و اجماع (علم، تجربه و تخصص مرتبط) رجوع نموده، انجام وظایف خویش را بر این مبنا شکل دهیم، چون خدا در قرآن «هدف» از «اوقات» را حرکت انسان به سمت «سود و آبادانی» بیان فرموده است:

﴿ ... قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا ... ﴾

... گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بپسندید که شما را جز او خدایی نیست، اوست که شما را از این زمین آفرید و در آن کدنگ آن را از شما خواسته است...

﴿ هود: ۶۱ ﴾

مسلماناً برای اینکه انسان به «هدف از عبادت» که همان «سود و آبادانی» است برسد، باید تمام رفتار و کارش در جهت عقل، علم، تفکر، خلاقیت، رشد و توسعه متوازن در همه امور باشد و از هر نوع اقدام جاهلانه‌ای که منجر به فساد، تفرقه، ناامنی، تخریب و جنگ می‌شود خودداری نماید.

خداوند مدبر؛ برای تبیین عمل منتج به «سود و آبادانی»، قرآن را اساس دین،

معصومین علیهم السلام را مدیر و تشریح کننده دین و نماز را ستون و واجب دین قرار داده تا حلقه ارتباط روزانه نمازگزاران با اسلام باشند، پس اگر ما انسان‌ها در جهت کسب علم برتر، کسب روزی حلال، رسیدن به کمال و تلاش برای آبادانی زمین طبق مبانی قرآن، سنت، عقل، علم و قانون اقدام کنیم، عبادت خداوند را انجام داده و می‌دهیم و به اهداف و موفقیت‌های مورد انتظار در دنیا و آخرت خواهیم رسید. رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) درباره کلمات و کارکرد نماز در اداره کار و زندگی می‌فرماید:

«اگر سرمایه‌هایی را که در اختیار داریم، درست بشناسیم و به کار ببریم، بی‌نیازین خدای ملت ما و مسلمان‌ها خواهند بود. همین نماز، یکی از سرمایه‌هاست. نماز را می‌خوانیم، با غفلت عبور می‌کنیم؛ مثل این است که یک انسان مبتلا به فقر غذایی، کمبود ویتامین، کمبود پروتئین، محتاج مواد لازم، به یک بیمارستان خصوصی دسترسی پیدا کند که پیراهن‌های این موادی است که او اختیار دارد. بعد آن را بپوشد، کنار بگذارد! خب، باز کن، بخور، استفاده کن، نیرو را بفراوانی به بدن خودت؛ همین طور بو می‌کنی، می‌گذاری کنار؟! حالا آن‌هایی که اصلاً اعتناء نمی‌کنند، هیچ. ما نماز را همین طور بو می‌کنیم، می‌گذاریم کنار! کلمه «مه‌ی نماز» درس است، کلمه کلمه‌ی نماز حال است؛ اگر قدرش را بدانی...»

(۲۳ اردیبهشت ۱۳۸۲ - دیدار با مباحثان)

همچنین معظم له در پیامی به بیست و دومین اجلاس سران دین در این گونه می‌نگارند:

«قرآن کریم در توصیف قدرتمندان مؤمن و در صدر وظایف آنان، ادامه‌ی نماز را نام برده است: «الَّذِينَ إِذَا مَكَتَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ...»^۱ این وظیفه، در عمل شخصی، کیفیت بخشیدن به نماز است، و در تلاش اجتماعی، ترویج نماز و همگانی کردن آن.

۱- همان کسانی که هرگاه در زمین به آنها قدرت بخشیدیم، نماز را برپا می‌دارند... (حج: ۴۱) *

کیفیت یافتن نماز بدین معنی است که نماز، با حال و حضور ادا شود؛ نمازگزار به نماز با چشم «میعاد ملاقات با خدا» بنگرد و در آن، با خدای خود سخن بگوید و خود را در حضور او ببیند؛ نماز را تا می تواند در مسجد و تا می تواند به جماعت بگزارد و ترویج نماز، هر حرکت و تلاشی است که در راه همگانی کردن آن، و تبیین اهمیت آن، و آسان کردن دسترسی به آن، بتوان صورت داد.

صاحبان اندیشه و بیان، با گفتن و نوشتن؛ دارندگان رسانه ها و منبرها با پرداخت جذاب و هنری؛ مسئولان دستگاه ها هر یک متناسب با کارکرد آن در می توانند این وظیفه ی بزرگ را ادا کنند... و نشانه ایمان صاحبان مکتب، اقامه ی نماز، در جامعه ی اسلامی ما روزه روز نمایان تر گردد... (۱۱ شهریور ۱۳۹۲ - پیام به اجلاس سراسری نماز)

با لطف خداوند، نماز، از آنجایی که تلاش خود را برای تدوین نظام مدیریت اسلامی، ایرانی آغاز نمودیم، پس از تحقیق فراوان به این جمع بندی رسیدیم که «نماز» مبناء و محور مدیریت اسلامی و زبان مشترک همه مسلمین جهان است و بر این اساس هر کلمه از نماز را به عنوان یک اصل در مدیریت کار و زندگی قرار دادیم و با تحقیق در مشتقات، مترادف ها، مضادهای کلمات نماز در قرآن و روایات و متون علمی مرتبط با آن کلمه، اقدام به نگارش و تدوین این موارد نمودیم، تا جایگاه و ارزش هر کلمه از نماز را در ابعاد مختلف مدیریت کار و زندگی معین نماییم و خوشبختانه با هماهنگی و نظارت «مرکز تخصصی ستاد اقامه نماز» این کار منطبق با نظرات کارشناسی دوستان جمع بندی گردید که نتیجه آن در چهل موضوع تحت عنوان مجموعه کتب «نماز، بهترین سبک مدیریت کار و زندگی» تقدیم شما ملت بزرگ ایران اسلامی می گردد.

امیدواریم این کار مورد رضایت خداوند بزرگ قرار گرفته و شما مردم عزیز ایران و جهان اسلام حداکثر بهره برداری را از این کتب در اداره کار و زندگی خود ببرید.

بدین جهت لازم می‌دانم تشکر و سپاس خود را این‌گونه ابراز نمایم:

سپاس از خداوند، مدیر یگانه هستی، که توفیق این کار را نصیبمان فرمود.

سپاس از همه شهدا به‌ویژه شهید «شعبان علی نورمحمدی» که انگیزه‌بخش ما بودند.

سپاس از همه منتقدین، که نقد سازنده ایشان سبب کامل‌تر شدن آثار گردید.

سپاس از عزیزان همکار و همیار که خالصانه در خلق این آثار کمک نمودند.

❖ جناب حجت‌الاسلام آقای امین ادریسی، محقق و حافظ کل قرآن، که همکاری شایسته‌ای با ما داشته و دارند.

❖ جناب حجت‌الاسلام آقای حسین شریفی، کارشناس مرکز تخصصی نماز که با ارائه نظرات تخصصی و اصلاحی، خالصانه زحمت کشیدند.

❖ جناب آقای دکتر دانا، دانشجوی، که در تدوین، تطبیق معانی و مفاهیم هر کتاب تلاشی افرامودند.

❖ جناب آقای مهندس احدی، نور محمدی، که در طراحی و صفحه‌آرایی کتب زحمات فراوانی متقبل شدند.

❖ جناب آقای دکتر احمدیان، کتابی، خوب، مشوق ما در ادامه کار بودند.

❖ جناب آقای دکتر احمد شفیع‌زاده، که با حمایت‌های خود، یاور ما بودند.

❖ جناب حجت‌الاسلام آقای محمدصادق کیانی؛ مدیر مرکز تخصصی استاد اقامه نماز که با درایت پیگیر تکمیل این آثار شدند.

و در پایان از همه بزرگان اندیشمند و خوانندگان محترم که با مطالعه و ارائه نظرات تکمیلی، ما را در ادامه این راه مقدس یاری خواهند نمود با تمام وجود تشکر و قدردانی می‌کنم.

علی نورمحمدی
«مدیرعامل موسسه مطالعات مدیریت نورسا»
و «مدیر انتشارات نورسا»

نمازگزار مؤمن؛ قطعاً ایمان داریم که، خواندن «قرآن و نماز» و درک مفاهیم آن سبب «انجام اعمال صالح» می‌گردد، بدین جهت ما باید مفاهیم «کلمات نماز» را از «آیات قرآن» و کلام معصومین علیهم‌السلام درک کنیم تا هنگام نماز بفهمیم چه می‌گوییم که قرآن بدین منظور فرموده است؟

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ ...﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در حال مستی (ناهشیاری و بی‌توجهی) به نماز نزدیک نشوید تا بدانید چه می‌گویید...

نساء: ۴۳

پس ما نمازگزاران باید منظور، معنی و مفاهیم «کلمات نماز» را از دیدگاه قرآن، سنت، معیارهای علمی و علمی مطالعه و درک کنیم تا بفهمیم یک «کلمه از نماز» در «قرآن» چه رطابتی را از ما انتظار دارد، آن وقت است که با شناخت می‌توانیم وظایف خود را در «مراحل کار و زندگی» درست انجام دهیم.

از طرفی وقتی برای تطبیق این مفاهیم به علم مدیریت رجوع می‌کنیم، کاملاً مشخص است که همه‌ی افراد سیر، هافینگتون، جزء اداره کردن بهینه امور منطبق با ارزش‌های حاکم بر جامعه ندارند، چرا که «مدیریت» این‌گونه تعریف شده: «فرآیند به‌کارگیری عناصر مادی و انسانی از طریق برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع، هدایت و کنترل در جهت رسیدن به اهداف فرد یا سازمان برابر با ارزش‌های جامعه».

خداوند مدیر مدبر مفاهیم «کلمات نماز» را سبب افزایش علم برتر، ایجاد انگیزه و عامل انجام بهترین عمل در کار و زندگی نمازگزاران قرار داده است تا اهداف کار و زندگی را فراموش نکنند و این سبک مدیریت، بهترین روش است برای ایجاد اشتراک معانی، حفظ وحدت در بین نمازگزاران و انجام بهترین کارها. استدعا داریم، مفاهیم کلمات نماز را با برداشت مدیریتی مطالعه و مرور فرمایید تا این مفاهیم الهی موجب بروز رفتار برتر در همه مراحل کار و زندگی شما گردد.